

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
«___» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНДРАГОГІКА

для студентів

спеціальності 011 «Освітні та педагогічні науки»

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 011.00.03 Корпоративна освіта та розвиток персоналу

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти Протокол № <u>1965/22</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Розробник:

Мельниченко Ольга Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Мельниченко Ольга Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від 01 вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри _____ Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 011.00.03 Корпоративна освіта та розвиток персоналу

Гарант освітньо-професійної програми _____ Марія БРАТКО

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2022 р.

Заступник декана _____ Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний Інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 01 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНДРАГОГІКА

для студентів

спеціальності 011 «Освітні та педагогічні науки»

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 011.00.03 Корпоративна освіта та розвиток персоналу

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02155554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Протокол № 1405/21	
<i>Жильцов</i> (підпис)	(прізвище, мікроскоп) 2021 р.

Розробник:

Мельниченко Ольга Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки

Викладач:

Мельниченко Ольга Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 30.08. 2021р. № 1

Завідувач кафедри (Людмила ХОРУЖА)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 011.00.03 Корпоративна освіта та розвиток персоналу
____.____. 20__ р.

Керівник освітньої програми (Марія БРАТКО)

Робочу програму перевірено

____.____. 20__ р.

Заступник декана (Марина МАШОВЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Андрагогіка</i>	
Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Вид дисципліни	нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	1
Семестр	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	12
Модульний контроль	-
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	78
Форма семестрового контролю	іспит
Форма підсумкового контролю	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Андрагогіка» є оволодіння майбутніми викладачами-консультантами системою теоретичних та практичних андрагогічних знань та умінь для ефективної роботи з дорослими щодо сприяння їх особистісному і професійному розвитку й самовдосконаленню.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Андрагогіка» є:

- усвідомлення предмету андрагогіки у системі підготовки персоналу (ЗК1) ;
- осягнення фундаментальних методологічних засад андрагогіки (ЗК2) ;
- засвоєння сукупності теоретичних положень андрагогіки, їх понятійно-категоріального апарату (ЗК4) ;
- ознайомлення з формами та видами корпоративної освіти (ЗК3);
- оволодіння специфікою андрагогічних технологій навчання дорослих та особистісного і професійного розвитку (ФК9);
- усвідомлення магістрантами творчого, лідерського характеру підприємницької освіти та її сприяння формуванню критичного мислення (ФК6);
- здатність визначати андрагогічні особливості освіти дорослих та застосовувати андрагогічні знання при організації їх навчання (СК2);
- обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників корпоративно-освітнього процесу (СК3);
- розуміння цілей і особливостей альтернативних освітніх систем корпорацій і підприємств (СК5);
- здатність проєктувати розвиток персоналу на основі кар'єрного планування (СК6);
- здатність керувати освітніми практико-орієнтованими проєктами (СК7).

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу магістранти засвоюють теоретичні знання щодо основних категорій, понять та термінів, які відображають науковий тезаурус андрагогіки; опановують систему знань щодо принципів, методів та особливостей навчання дорослих; володіють знаннями про форми підготовки персоналу та види корпоративної освіти, володіють специфічними андрагогічними технологіями навчання дорослих та особистісного і професійного розвитку персоналу; засвоюють різні підходи до адаптивного навчання дорослих; що сприяє формуванню у майбутніх викладачів консультантів з корпоративної освіти інноваційного, творчого підходу до освітньої діяльності та критичного мислення.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідної та самостійної роботи студенти набувають такі уміння та навички:

- демонструвати глибокі знання і розуміння принципів андрагогіки; особливостей створення та використання альтернативних систем навчання дорослих; моделей корпоративного навчання в сучасних умовах; основних елементів та функції корпоративного навчання; методів оцінки ефективності альтернативних систем корпоративного навчання (**ПРН 3-7**);
- розуміти змістовно-функціональні особливості електронного освітнього контенту для змішаної, електронної, дистанційної форм навчання дорослих, вільно володіти технологіями сучасного електронного освітнього процесу, спеціальними програмами та сервісами створення електронних підручників та посібників, навчального відео, презентацій (**ПРН 3-8**);
- здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих андрагогічних знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (**ПРН У1**);
- узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки щодо особливостей освітніх потреб корпорації і умов розвитку лідерських якостей персоналу (**ПРН У3**);
- розробляти програми розвитку персоналу на основі моніторингу освітніх потреб корпорації (**ПРН У4**);
- розробляти просвітницькі матеріали та програми з навчання дорослих, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість розвитку персоналу на основі кар'єрного планування (**ПРН У5**);
- доступно та аргументовано представляти результати андрагогічних досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях щодо розвитку і навчання персоналу засобами альтернативних навчальних систем (**ПРН У6**);
- вирішувати етико-педагогічні проблеми андрагогічної суб'єкт-суб'єктної взаємодії та спілкування з опертям на загальнолюдські цінності та культуру, норми закону і корпоративні стандарти установ, підприємств (**ПРН У8**);
- здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями достовірності та доцільності відповідно певного корпоративного середовища (**ПРН У9**);
- здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих андрагогічних підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності (**ПРН У10**);
- аргументовано пояснювати, оцінювати і зіставляти тенденції у навчанні дорослих, методичні новації та розробки в галузі корпоративної педагогіки (**ПРН С4**).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаборатор	Індивідуал ьні	Самостійна
Андрагогіка – науковий напрям розвитку освіти							
Тема 1. Андрагогіка в системі сучасного людинознавства	15	2	-	-			13
Тема 2. Становлення і розвиток андрагогіки у світовому та вітчизняному науково-освітньому просторі	15	2	-	-			13
Андрагогічні моделі освіти							
Тема 3. Доросла людина як суб'єкт навчання	15	2	-	-			13
Тема 4. Неперервна освіта як фактор розвитку дорослої людини	15	-	2	-			13
Андрагогіка як галузь соціальної практики розвитку персоналу							
Тема 5. Андрагогічний потенціал неформальної освіти дорослих.	15	2	-				13
Тема 6. Сучасна практика навчання дорослих	15	-	2				13
Усього	90	8	4				78

5. Програма навчальної дисципліни

АНДРАГОГІКА - НАУКОВИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Тема 1. Андрагогіка в системі сучасного людинознавства.

Сучасна трансформація поняття «освіта»: андрагогічний аспект. Освіта дорослих як сфера життєдіяльності людини і як соціальний інститут. Роль освіти дорослих у розвитку сучасного суспільства. Чинники впливу на зміст та характер освіти дорослих. Особливості розвитку освіти дорослих в Україні.

Предмет, завдання та функції андрагогіки. Система базових андрагогічних понять. Андрагогічні закономірності та принципи навчання. Місце андрагогіки в системі наукових знань, її міждисциплінарний характер. Гуманітарна природа андрагогічного знання. Методи науково-андрагогічних досліджень.

Лекція 1. Андрагогіка в системі сучасного людинознавства. (2 год.)

Тема 2. Становлення і розвиток андрагогіки у світовому та вітчизняному науково-освітньому просторі.

Ретроспективний аналіз становлення і розвитку андрагогіки у вітчизняному та світовому науково-освітньому просторі. Етапи розвитку андрагогіки. Е. Ліндемманн - «батько» американської андрагогіки. Розвиток андрагогіки у 60-70 ті роки ХХ століття. Теорія освіти дорослих американського педагога Мальколма Ноулза. Андрагогічні принципи та модель навчання дорослих за М.Ноулзом. Порівняльна характеристика педагогічної та андрагогічної моделі навчання за М.Ноулзом. Переваги андрагогіки перед педагогікою. Розвиток андрагогіки Ф. Пеггелером (Німеччина) та П. Джарвісом (Великобританія). Розвиток андрагогіки в Польщі.

Розвиток андрагогіки в Україні. Науково-методичні центри розвитку андрагогіки в Україні. Розвиток андрагогіки в працях Л.Б.Лук'яною, О.А.Дубасенюк, С.О. Сисоевої, О.І. Огієнко та інших.

Лекція 2. Становлення і розвиток андрагогіки у світовому та вітчизняному науково-освітньому просторі. (2 год.)

АНДРАГОГІЧНІ МОДЕЛІ ОСВІТИ

Тема 3. Доросла людина як суб'єкт навчання. Дорослість як якісна характеристика життєдіяльності, що визначається усвідомленістю, відповідальністю й продуктивною творчою самореалізацією. Дорослість як етап життєвого циклу людини. Категорії дорослої людини: індивід, особистість, суб'єкт, індивідуальність. Специфіка навчання дорослої людини: проблеми, рішення яких потребує додаткових знань; власні інформаційні запити; здатність до навчання незалежно від віку; власний накопичений досвід життєдіяльності. Основні підходи до періодизація етапів дорослості. Особливості розвитку дорослої людини. Психофізіологічні та соціальні характеристики навчання дорослих, особливості мотивації освіти дорослих. Доросла людина як вільна особистість.

Особливості професійної діяльності викладача-консультанта з корпоративної освіти та розвитку персоналу, специфічні риси його професіоналізму.

Лекція 3. Доросла людина як суб'єкт навчання. (2 год.)

Тема 4. Неперервна освіта як фактор розвитку дорослої людини. Неперервність освіти як ідея, принцип навчання, якість освітнього процесу, умова становлення людини. Поняття, функції та принципи неперервної освіти. Загальні принципи неперервної освіти в Україні.

Характеристика найтиповіших андрагогічних моделей освітніх систем – технологічна, гуманітарна і критична. Індивідуальне навчання дорослих учнів та його основні моделі – настановчо-вступна, оперативно-діяльнісна, активно-самоосвітня.

Андрагогічні засади професійної освіти дорослих, особливості її організації. Перепідготовка та підвищення кваліфікації у системі неперервної професійної освіти фахівців. Постдипломна освіта та її роль у підготовці кадрів вищої кваліфікації, її основні види і форми.

Семинар 1. Неперервна освіти як фактор розвитку дорослої людини. (2 год.)

АНДРАГОГІКА ЯК ГАЛУЗЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ РОЗВИТКУ

Тема 5. Андрагогічний потенціал неформальної та інформальної освіти дорослих.

Сутність та особливості формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих. Діяльність суб'єктів навчального процесу дорослих. Андрагогічні основи функціонування форм додаткової освіти дорослих як різновидів неформальної освіти. Характеристика нетрадиційних форм навчання дорослих. Тренінгові технології в навчанні дорослих. Особливості організації діяльності курсів, лекторіїв, освітніх центрів, асоціацій, клубів та ін. на андрагогічних засадах. Освітній туризм у навчанні дорослих та його види.

Поняття хьютагогіки як учіння про самоосвіту дорослих. Стан розвитку самоосвіти в Україні. Співвідношення андрагогіки та хьютагогіки. Принципи хьютагогіки та її навчальний контент.

Лекція 4. Андрагогічний потенціал неформальної та інформальної освіти дорослих. (2 год.)

Тема 6. Сучасна практика навчання дорослих. Загальні принципи адаптивної системи навчання дорослих в світі. Світовий та європейський досвід організації навчання дорослих. Форми та види організації навчання дорослих в світі.

Особливості формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики в Україні. Соціальний аспект навчання незахищених груп населення: безробітних, пенсіонерів, військовослужбовців, людей з обмеженими фізичними можливостями, мігрантів, в'язнів тощо.

Поняття «університет третього віку». Характеристика та особливості функціонування «університету третього віку». Приклади функціонування «університетів третього віку» в світі. Стан розвитку «університету третього віку» в Україні.

Семинар 2. Сучасна практика навчання дорослих. (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форм навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	-	-	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	-	-	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	26	2	26	2	26
Виконання модульної роботи	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	12	-	22	-	22
Максимальна кількість балів:		56 (*45)					
Розрахунок коефіцієнта:		0,93 (*0,75)					

*Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

6.2. Завдання для самостійного опрацювання та критерії оцінювання

Самостійній роботі виконуються магістрантом особисто та відповідно поставлених практичних завдань. Треба пам'ятати, що виконання самостійної роботи передбачає не залучення до неї не опрацьованого тексту цілком, а його узагальнення у вигляді таблиць, схем, графіків або презентації. Вибір форми опрацювання обирається магістрантом самостійно.

Модуль I. Андрагогіка - науковий напрям розвитку освіти

Самостійна робота 1.

А. Розкрити зміст основних понять теми та перевести основну інформацію в мову таблиць, схем, графіків, або у вигляді презентації (вибір за бажанням).

Б. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

- здійснити порівняльний аналіз андрагогічних принципів навчання за М.Ноулзом та за сучасними науковими джерелами;
- результати подати у вигляді таблиці або презентації;
- висновки обґрунтувати.

Модуль II. Андрагогічні моделі освіти

Самостійна робота 2.

А. Розкрити зміст основних понять теми та перевести основну інформацію в мову таблиць, схем, графіків, або у вигляді презентації (вибір за бажанням).

Б. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

- дослідити мотивацію освіти дорослих та її вплив на розвиток неперервної освіти;
- результати подати у вигляді таблиці або презентації; обґрунтувати висновки та узагальнення.

Модуль III. Андрагогіка як галузь соціальної практики розвитку персоналу

Самостійна робота 3.

А. Розкрити зміст основних понять теми та перевести основну інформацію в мову таблиць, схем, графіків, або у вигляді презентації (вибір за бажанням).

Б. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

- проаналізувати співвідношення андрагогіки та х'ютагогіки;
- дослідити стан розвитку «університетів третього віку» в Україні;
- результати представити у вигляді таблиці або презентації, висновки обґрунтувати;

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	3
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	5
3.	Різноманітність використаних джерел	5

*Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень магістрантів з навчальної дисципліни «Андрагогіка»

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Навчальним планом підготовки магістрантів заочної форми навчання *не передбачено проведення модульного контролю.*

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль здійснюється у формі іспиту (тестовий). Екзамен проводиться в університетській аудиторії у тестовій формі із використанням персональних комп'ютерів, якщо безпекова ситуація дозволяє проведення освітнього процесу офлайн. Якщо ж освітній процес проходить дистанційно, то екзамен проводиться онлайн в режимі відеоконференції

засобами Google Meet. Студент дає відповіді на запитання та завдання електронного тесту в системі Moodle.

Тест містить 40 запитань. Усі запитання закритого типу (вибір правильної відповіді із запропонованих варіантів), які передбачають автоматичну (комп'ютерну) перевірку і оцінюються по 1 балу кожне.

Екзамен проводиться із суворим дотриманням принципів академічної доброчесності, що передбачає недопустимість списування, фальсифікацій та обману. При порушенні студент відсторонюється від подальшого проходження екзаменаційного тесту із підсумковою оцінкою Fx за дисципліну. При виконанні завдань допускається користування довідковою літературою, таблицями значень функції, критеріїв та ін.

Підсумкова оцінка в балах (максимально 100 балів) за дисципліну є сумою результату поточного контролю за семестр (60 балів) та відповіді на екзамені (40 балів)

Критерії оцінювання тестового іспиту

Оцінка за тестування	Критерії оцінювання
37-40 балів	Відмінно - допущено не більше двох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні. Студент демонструє глибокі та міцні знання матеріалу у заданому обсязі.
31-36 балів	Дуже добре – допущено не більше трьох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні з незначними неточностями. Рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу – достатньо високий без суттєвих (грубих) помилок.
26-30 балів	Добре – в цілому дорий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
21-25 балів	Задовільно – допущено не більше чотирьох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні з незначними неточностями. Рівень знань (умінь) посередній із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
16-20 балів	Достатньо - допущено не більше п'яти помилок у тестових завданнях. Деякі відповіді із суттєвими неточностями. Студент виявляє поверхову обізнаність з матеріалом, передбаченим навчальною програмою, допускає суттєві помилки. Мінімально допустимий рівень знань (умінь).
10-15 балів	Незадовільно – з можливістю повторного складання. Допущено більше шести помилок у тестових завданнях. Відповіді із суттєвими неточностями. Незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
0-9 балів	Незадовільно – з обов'язковим повторним вивченням курсу. Допущено більше десяти помилок у тестових завданнях. Відповіді із суттєвими неточностями. Досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Сучасна трансформація поняття «освіта»: андрагогічний аспект.
2. Освіта дорослих як сфера життєдіяльності людини і соціальний інститут.
3. Роль освіти дорослих у розвитку сучасного суспільства.
4. Чинники впливу на зміст та характер освіти дорослих.
5. Предмет, функції, методи та завдання андрагогіки.
6. Місце андрагогіки в системі наукових знань, її міждисциплінарний характер.
7. Андрагогічні принципи навчання.
8. Гуманітарна природа андрагогічного знання.
9. Порівняльна характеристика педагогічної та андрагогічної моделі навчання.
10. Доросла людина як суб'єкт навчання.
11. Система базових андрагогічних понять.
12. Етапи розвитку андрагогіки.
13. Е. Ліндемманн - «батько» американської андрагогіки.
14. Розвиток андрагогіки у 60-70 -ті роки ХХ століття.
15. Теорія освіти дорослих американського педагога Мальколма Ноулза.
16. Андрагогічні принципи та модель навчання дорослих за М. Ноулзом.
17. Порівняльна характеристика педагогічної та андрагогічної моделі навчання за М. Ноулзом.
18. Переваги андрагогіки перед педагогікою за М. Ноулзом.

19. Розвиток андрагогіки Ф. Пеггелером (Німеччина) та П. Джарвісом (Великобританія).
20. Розвиток андрагогіки в Україні.
21. Науково-методичні центри розвитку андрагогіки в Україні.
22. Розвиток андрагогіки в працях Л.Б. Лук'яновою, О.А. Дубасенюк.
23. Розвиток андрагогіки в працях С.О. Сисоєвої, О.І. Огієнко та інших.
24. Принципи організації освітньої діяльності дорослої людини.
25. Дорослість як якісна характеристика життєдіяльності та етап життєвого циклу людини.
26. Поняття дорослості та її характеристика.
27. Періодизація та закономірності розвитку людини.
28. Особливості розвитку дорослих.
29. Соціальні характеристики дорослих.
30. Характеристика дорослої людини як вільної особистості.
31. Психофізіологічні та соціальні характеристики навчання дорослих.
32. Особливості мотивації освіти дорослих.
33. Неперервність освіти як ідея та принцип навчання дорослих.
34. Поняття, функції та принципи неперервної освіти.
35. Загальні принципи неперервної освіти в Україні.
36. Сутність та особливості формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих.
37. Характеристика найтипівіших андрагогічних моделей освітніх систем.
38. Андрагогічні засади професійної освіти дорослих.
39. Характеристика нетрадиційних форм навчання дорослих.
40. Освітній туризм у навчанні дорослих.
41. Класифікація видів освітнього туризму.
42. Характеристика поняття «дорослий учень».
43. Характеристика поняття «університет третього віку».
44. Технологічна, гуманітарна та критична моделі освіти дорослих
45. Методи та форми навчання дорослих.
46. Принципи адаптивної системи навчання дорослих
47. Х'ютагогіка як наука про самоосвіту дорослих.
48. Стан розвитку самоосвіти в Україні.
49. Співвідношення андрагогіки та х'ютагогіки.
50. Принципи х'ютагогіки та її навчальний контент.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Назва модуля	Модуль І. Андрагогіка - науковий напрям розвитку освіти		Модуль ІІ. Андрагогічні моделі освіти		Модуль ІІІ. Андрагогіка як галузь соціальної практики розвитку персоналу	
Лекції (бали)	1 бал	1 бал	1 бал		1 бал	
Теми лекцій	Андрагогіка в системі сучасного людинознавства.	Становлення і розвиток андрагогіки у світовому та вітчизняному науково-освітньому просторі.	Доросла людина як суб'єкт навчання.	Неперервна освіта як фактор розвитку дорослої людини	Андрагогічний потенціал неформальної та інформальної освіти дорослих.	Сучасна практика навчання дорослих
Семинар(бали)				11 бал		11 бал
Теми семінарських занять				Сучасна практика навчання дорослих та розвиток персоналу		Доросла людина як суб'єкт навчання в системі неперервної освіти
Самостійна робота	26		26		26	
Підсумковий контроль	іспит					

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник / автори-упорядники Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. – К: Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 108 с.
2. Освіта дорослих : бібліограф. покажч. : інформ. видання / [упоряд. Л.Б. Лук'янова] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Українська асоціація освіти дорослих. – Київ : ДКС-Центр, 2016. – 144 с.
3. Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В.Г. Кременя, Ю.В. Ковбасюка ; [упоряд. : Н.Г. Протасова, Ю.О. Молчанова, Т.В. Курінна; ред. Рада : В.Г. Кремень, Ю.В. Ковбасюк, Н.Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад. пед. наук України, Нац акад. держ. управління при Президентові України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – Київ : Основа, 2014. – 494 с.
4. Освіта дорослих: теоретичні та методологічні засади: монографія / [авторський колектив Л.Б.Лук'янова, Л.Є. Сігаєва, О. В. Аніщенко та інші]. - Київ, 2012. – 272 с.
5. Сучасні технології освіти дорослих: посібник / [О. В. Аніщенко, Л.Б.Лук'янова, С.В. Зінченко та інші].- Київ, 2013. – 251 с.
6. Дубасенюк О.А. Андрагогічні принципи навчання дорослих крізь призму соціально-особистісного досвіду та компетентності. – Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. - 2013. – Вип.7. – с.89-100.
7. Лук'янова Л.Б. Освітні потреби дорослої людини в умовах сучасної цивілізації // Педагогіка і психологія. – 2017. – № 1. – С. 64–69.
8. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод.посіб. /С.О.Сисоєва. – Київ : ВД “ЕКМО”, 2011. – 320 с.
9. Мельниченко О.В. Андрагогічні принципи освіти дорослих та забезпечення якості неперервної педагогічної освіти. - "Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка", Збірник наукових праць, 2020, №33(11), с.24-31.
10. Нікулочкіна О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології супроводу хьюманітарної освіти [Електронний ресурс] / О. В. Нікулочкіна // Електронний зб. наук. пр.

«Неперервна освіта нового сторіччя : досягнення та перспективи». –2015. – № 3 (21). – Режим доступу : Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2016, № 8(62) 63 http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip21.html

Додаткові:

1. *Освіта дорослих* : теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. Вип.1(10,12) / [редкол.: Л. Б. Лук'янова (голова) та ін.] ; Ін-т пед.освіти і освіти дорослих НАПН України, відділ андрагогіки. – Ніжин : ПП Лисенко М.М., 2016. Вип.10. – 271с.; Вип.12 – 271 с.
2. *Огієнко О.І., Чугай О.Ю.* Професійна підготовка фахівців у галузі освіти дорослих: американський досвід: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2017. 224 с.
3. *Knowles M.* The Adult Learner: A Neglected Species (3rd Ed.). - Houston, TX: Gulf Publishing, 1984 – 232 p.
4. *Knowles M.* Andragogy in Action. Applying Modern Principles of Adult Learning. - San Francisco: Jossey - Bass, 1985. – 144 p.
5. *Jarvis P.* Adult Education and Lifelong Learning: Theory and Practice / Peter Jarvis; 3rd ed. – London: Routledge Falmer, 2004. – 320 p.
6. Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні. Пер. з англ. М. Олійник. Львів: Літопис, 2005. 542 с.
7. Кові Стівен Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Пер. з англ. О. Любенко. 2-е вид., стер. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. – 316 с.
8. Оклі Б. Навчатися вчитися. Як запустити свій мозок. Пер. з англ. А. Замоцний. – Київ.: Наш формат, 2018. – 272 с.
9. Робінсон К. Освіта проти таланту. Сила творчості. Пер. з англ. Г. Лелів. – Львів: Літопис, 2017. 256 с.

Інформаційні ресурси:

1. Всесвітня Рада з освіти дорослих (ICAE) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.web.net>
2. Дайджест всесвітньої періодики з освіти дорослих (Carfax Publishing Company) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.carfax.co.uk>.
3. Європейська Асоціація освіти дорослих (ЕАЕА) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vsy.fi>
4. Норвежський Інститут досліджень освіти дорослих / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nvi.no>
5. Національна організація з освіти дорослих Англії та Уельсу / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niace.org.uk>.
6. Фінська Асоціація освіти дорослих (FAEA) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vsy.fi>.

ДОДАТОК
до робочої програми навчальної дисципліни
Андрагогіка
для студентів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 011.00.03 Корпоративна освіта та розвиток персоналу

Модуль II. Андрагогічні моделі освіти

Семінарське заняття 1. Сучасна практика навчання дорослих та розвиток персоналу (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Дорослість як якісна характеристика життєдіяльності.
  2. Етапи життєвого циклу людини.
  3. Особливості розвитку дорослої людини.
  4. Специфіка навчання дорослої людини.
  5. Андрагогічний потенціал неперервної освіти.
  6. Характеристика андрагогічних моделей освітніх систем.
- II. Навчальна дискусія.

III. захист замостійного завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Здійснити порівняльний аналіз андрагогічних принципів навчання за М.Ноулзом та за сучасними науковими джерелами.
2. Дослідити мотивацію освіти дорослих та її вплив на розвиток неперервної освіти.

Модуль III. Андрагогіка як галузь соціальної практики розвитку персоналу

Семінарське заняття 2. Доросла людина як суб'єкт навчання в системі неперервної освіти. (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність та особливості формальної, неформальні та інформальної освіти дорослих.
2. Різновиди неформальної освіти. Характеристика нетрадиційних форм навчання дорослих.
3. Освітній туризм у навчанні дорослих та його види.
4. Поняття х'ютагогіки як учіння про самоосвіту дорослих.
5. Аналіз європейського досвіду організації навчання дорослих.
6. Характеристика та особливості функціонування «університету третього віку».

II. Навчальна дискусія.

III. захист самостійного завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати співвідношення андрагогіки та х'ютагогіки.
2. Дослідити стан розвитку «університетів третього віку» в Україні.